

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії та історії світової літератури
імені професора В. І. Фесенко

КУРСОВА РОБОТА
з історії зарубіжної літератури

на тему: роман Вірджинії Вулф «Власний простір»: поетика приватного

Студентки 3 курсу групи СОа16-20
Педагогічного факультету романо-
германської та української філології
Спеціальності 014 Середня освіта
Гавриленко А. Л.

Допущена до захисту

Науковий керівник Мейзерська Т. С.

«__» _____ року

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІБ)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _

Київ – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	5
1.1 Вірджинія Вулф та її місце в літературі	5
1.2 Соціокультурний контекст есе Вірджинії Вулф «Власний простір»	9
1.3 Жанрово-композиційна поетика твору	10
РОЗДІЛ 2	13
2.1 Виявити художні засоби сфери приватного	13
2.2 Сформулювати особливості феміністичної концепції власного простору у творі Вірджинії Вулф «Власний простір»	17
ВИСНОВКИ	22
RESUME	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ВСТУП

Вірджинія Вулф – одна з ключових постатей, які асоціюються з феміністичними ідеями. Вихід відомого есе «Власний простір» викликав національну дискусію, адже порядна і респектабельна Вулф 1960-х відійшла в минуле, натомість на сцену вийшла феміністка [4].

Тема дослідження є актуальною через те, що фемінізм - один з найбільш впливових рухів 21 століття. На сьогодні фемінізм охоплює економічні, історичні, політичні, філософські, релігійні, соціальні та етичні аспекти і сприяє розвитку людської спільноти в напрямку гуманізму [9].

Сучасний світ мав би зовсім інший вигляд, якби сотні років тому жінки не почали боротися за свої права. І Вірджинія Вулф зіграла у цьому величезну роль.

Навіть через стільки років, повних змін, жіноча стать все одно продовжує страждати від патріархату. Тема власного простору у жінки і наявності у неї статків лишається такою ж важливою, як і раніше, тільки тепер, коли жінка «на рівні» з чоловіком, вона не тільки має можливість заробити свої статки самостійно і влаштувати собі свій власний простір, тепер жінка повинна на постійній основі доводити, що вона дійсно гідна і здатна на це.

Об'єкт дослідження: поетика приватного у творі Вірджинії Вулф «Власний простір».

Предмет дослідження: особливості феміністичної концепції власного простору; художні засоби сфери приватного у творі Вірджинії Вулф «Власний простір».

Мета дослідження полягає у визначенні поетики приватного у творі Вірджинії Вулф «Власний простір». Для досягнення мети були поставлені такі **завдання:**

- Схарактеризувати творчість Вірджинії Вулф та її місце в літературі;

- Проаналізувати соціокультурний контекст появи есе «Власний простір»;
- Схарактеризувати поняття «поетики» в літературі;
- Визначити жанр і композицію есе «Власний простір»;
- Виявити художні засоби реалізації сфери приватного у тексті Вірджинією Вулф;
- Сформулювати особливості феміністичної концепції власного простору у творчості Вірджинії Вулф.

У ході дослідження даної теми було використано такі **методи**:

- Структурно-семіотичний метод;
- Культурно-історичний;
- Психоаналітичний метод(виявлення прихованих мотивів в основі тексту);
- Інтертекстуальний метод.

РОЗДІЛ 1

1.1 Вірджинія Вулф та її місце в літературі.

Вірджинія Вулф— англійська письменниця, літературний критик, теоретик модернізму. Любов до літератури Вірджинія Вулф успадкувала від свого батька, який був відомим літературознавцем, філософом, глибоко-ерудованою людиною і автором праць «Історія англійської думки у вісімнадцятому столітті» і знаменитого «Словника національних біографій».

З самого дитинства, у Вірджинії Вулф було слабе здоров'я, а також вона вирізнялася своєю підвищеною чутливістю і сприйнятливістю до світу. Вірджинія Вулф, отримуючи домашню освіту, провела все своє дитинство і молоді роки у бібліотеці батька, оточена книгами і людьми, так само захопленими літературою в атмосфері культурних інтересів [2].

У 1904 році, коли Вірджинії було двадцять два роки, помер її батько. Разом із братами і сестрою вони переїхали в новий будинок на Гордон – Сквер.

Сестра і брати Вірджинії, Ванесса, Тобіас і Ендріен, полюбили запрошувати до себе в гості на чаювання молодих літераторів і журналістів. Що в свою чергу, допомогло Вірджинії Вулф вибратися зі своєї шкарлупи, спілкуватися з однолітками і почати писати. Невдовзі, у грудні 1904 року, в газеті «Гардіан» була опублікована її перша рецензія. А вже у 1905 році Вірджинія Вулф почала писати критичні нариси і огляди у газеті «Таймс» для «Літературного додатка». Її роботи поступово набирали популярності.

Літературно-критична діяльність – це дуже важлива частина життя Вірджинії Вулф. Вона працювала з «Таймс» більше тридцяти років, і за цей час встигла написати сотні рецензій, статей та есе.

Одні короткі, інші розгорнуті і докладні, ніби служили втіленням давно захопившої її думки. Але які б вони не були за формою, їх завжди відрізняв високий професіоналізм, чудове знання предмета.

Далеко не вся критична спадщина В.Вулф зібрана, а тим більше перекладена на інші мови. Відомо, що тільки останнє англійське видання складає п'ять великих томів [11].

У літературному клубі блумсберійців, до якого належала Вірджинія Вулф, найбільше цінувалися у людях щирість, неупередженість думок, вміння тонко реагувати на світ, вміння розуміти і цінувати прекрасне, зрозуміло і невимушено викладати свою думку у розмові та вміло обгрунтовувати її в дискусії. Блумсберійці кидали виклик вульгарності, меркантильності та обмеженості.

Вулф виступала переконаною противницею письменників старшого покоління — Г. Веллса, Дж. Голсуорсі та Беннетта і протиставляла їм «спіритуалістів» — Дж. Джойса, Д.Г. Лоуренса та Т.С. Еліота. До «спіритуалістів» Вулф відносила й себе. Вона вважала мистецтвом вміння передати миттєве враження, світ емоцій, уяви і безкінечних асоціацій. У своїх творах, вона відтворювала реальність, змушувала читача цілком проїнятися настроями героїв, розкриваючи світ почуттів. Кожен твір Вірджинії Вулф — художній експеримент

У «плинній прозі» вона майстерно звертала увагу на особливості сприймання життя в дитинстві, юності, в старості; накреслювала контури паралельних доль людей, котрі, розвиваючись, у якийсь момент перепліталися, а потім знову розходилися. Особливо важливою для Вірджинії Вулф в літературі була можливість відобразити суть буття в одній миттєвості. В першу чергу, її цікавив не розвиток подій у творі, а рух свідомості, емоцій і почуттів героїв її творів. Вірджинія Вулф була здатна писати одночасно серйозно і з гумором, час від часу, у своїх творах вона поринала у створювану нею ілюзію, але ніколи не відхилялася від структури твору.

Творчість Вірджинії Вулф можна виокремити на три основних періоди. У перший (1915—1922) створені романи «Подорож назовні», «Ніч і день» («Night and Day», 1919), оповідання, які увійшли у збірку «Понеділок і

четвер» («Monday and Thursday», 1921), і роман «Кімната Джейкоба» («Jacob's Room», 1922), який багато в чому став підсумком ранніх шукань письменниці, і проклав дорогу для її подальшого розвитку. Другий період припадає на середину 20-х років і включає романи «Місіс Деллоуей» («Mrs. Dalloway», 1925) і «Домаяка» («To the Lighthouse», 1927), що став вершиною творчості Вулф. У третій період (1928— 1941) створені «Орландо» («Orlando», 1928), «Хемі» («The Waves», 1931), «Роки» («The Years», 1937) і «Між актами» («Between the Acts», 1941). Протягом усього життя Вірджинія Вулф займалася написанням оповідань, есе, рецензій і статей про літературу; а також, активно виступала на тему проблем жіночої емансипації. Визнання здобули її збірки «Рядовий читач» («The Common Reader», 1925; 1932), праця про права жінок «Власний простір» («A Room of One's Own», 1928).

«Власний простір» – це не просто есе про жіночу емансипацію. В есе Вірджинія Вулф звернулася до питань, які завжди щиро хвилювали її, — про місце жінки в житті та суспільстві, про її роль у світі, про властиву їй своєрідність світосприйняття, проблеми взаємин сучасних мужчин і жінок, і звісно що, про важливість власного простору у формуванні жіночого письменства.

Літературно-критична діяльність Вірджинії Вулф — один із найважливіших аспектів культурного життя Англії 10—30-х років; її резонанс відчутний і сьогодні. Внесок Вірджинії Вулф у формування нового художнього мислення загальноновизнаний. Критична спадщина Вулф позначена неповторними чарами її витонченої особистості, проникливою силою таланту і широтою ерудиції, які проявились у глибині й оригінальності міркувань про мистецтво попередників і сучасників (статті про Д. Дефо, Д. Остін, В. Скотта, Ч. Діккенса, сестер Бронте, Д.Г. Лоуренса, Монтеск'є, М. Пруста тощо.) У своїх роботах, Вірджинія Вулф неодноразово відзначала деградацію сучасної літератури у порівнянні із здобутками письменників XVIII і XIX ст. Критично налаштована, Вірджинія Вулф була не лише до інших письменників,

а й до самої себе, через що дуже часто страждала. Ця невпевненість в собі провокувала надокучливі думки про те, що омріяні цілі виявились недосягнутими, в результаті чого вона страждала від нервових зривів, а інколи й глибокої депресії [2].

1.2 Соціокультурний контекст есе Вірджинії Вулф «Власний простір»

Колискою фемінізму, як руху жінок за рівноправ'я на європейському континенті, є Велика Британія. Зміни у становищі жінок у цій країні варто розглядати в контексті суфражистського руху, який став першим масштабним проявом їхньої суспільно-політичної активності [9].

У 1928 р. жінки набули рівних з чоловіками виборчих прав, що було величезним проривом у боротьбі за рівноправ'я, і саме в той же час була написана і випущена книга-есе «Власний простір». Ця подія не один раз згадується у праці Вірджинії Вулф.

Але поки світ сперечався про те, чи може жінка голосувати і чи має право на існування постімпресіонізм, Вірджинія Вулф стала однією з небагатьох письменниць, які заробляли на життя літературною працею, відкрито заводила романи з жінками і видавала експериментальні романи на власному друкарському верстаті [3].

Вона написала «Власний простір» щоб показати людям, що сексизм все ще існує. Звісно, жінкам вже було дозволено голосувати і мати власність з 1928 року, але це не означало, що вони мали такі ж можливості як і чоловіки.

Тема нерівності між жінками і чоловіками була добре знайома Вірджинії Вулф. Хоча вона і стала відомою письменницею, вона мусила навчатися вдома, в той час як її брати отримували фантастичну освіту в Кеймбриджі [8].

1.3 Жанрово-композиційна поетика твору

Поетика вважається центральною складовою вивчення твору у літературознавстві і теорії літератури. Без аналізу поетики неможливо сказати, що літературний твір був системно, комплексно і всебічно досліджений.

Поетика (від грец. *poietike* - майстерність творення) - це галузь літературознавства, яка досліджує принципи та засоби створення літературних творів, включаючи специфіку літературних жанрів та родів, напрями та стилі, методи та течії. Вона також займається вивченням суті, властивостей та законів художнього цілого - літературного твору. У XIX-XX століттях поетика трактувалася як частина літературознавства, яка досліджує композицію, мову та версифікацію.

Термін "поетика" вживається з античних часів і має різні значення. Крім того, що поетика є складовою теорії літератури, вона також може використовуватися як окремий жанр теоретико-літературних студій, а також як синонім до термінів "теорія літератури" та "художня стилістика". Існують різні типи поетик, з якими ознайомлюється історія літератури та історіографія літературознавства: загальна (теоретична або систематична - макропоетика), окрема (поетика конкретного твору - мікропоетика), нормативна, історична, функціональна поетика та рецептивна поетика (поетика сприйняття).

У сучасному літературознавстві є багато визначень поетики. Проаналізувавши деякі з них, Г. Клочек називає такі значення цього терміна:

- 1) художність;
- 2) система творчих принципів;
- 3) художня форма;
- 4) системність, цілісність;
- 5) майстерність письменника.

Автором нормативної поетики є Н. Буало, який в своїй праці "Мистецтво поетичне" встановив норми і правила для написання віршів. Описові поетики ґрунтуються на порівняльному аналізі різних літератур. Історичні поетики

досліджують еволюцію літературних жанрів, видів та художніх засобів, використовуючи порівняльно-історичний підхід. Основоположником історичної поетики є О. Веселовський, який визначив її предмет як "Еволюцію поетичної свідомості і її форми". Функціональна поетика досліджує твір як функцію чи систему, тоді як загальна поетика вивчає основні закони художності.

У літературознавстві протягом тривалого часу була наочна увага до соціального змісту та функціонування художнього твору. Однак, у останні десятиліття спостерігається збільшення інтересу до поетики з боку літературознавців [5].

«Власний простір» – це розгорнуте есе написане Вірджинією Вулф. Вперше опубліковане 24-го жовтня 1929 року, есе ґрунтується на двох лекціях, прочитаних для Мистецького Товариства в Нью-Йорку та для Одтаа в Гіртоні в жовтні 1928 р. Згодом вони зазнали певних змін і доповнень – так і виникла ця книжка. Це есе розглядається як феміністичний текст і відзначається в його аргументації щодо буквального та фігурального простору для жінок-письменниць у літературній традиції, де домінує патріархат [6].

Отже, справжнім жанром твору «Власний простір» є есе, але це зазвичай не вважається художнім жанром. Вірджинія Вулф докладає всіх зусиль, щоб переконати читачів у своїй дисертації — навіть свою здатність писати переконливу художню прозу. Вона використовує трагедію, філософські аргументи, притчі та історичну фантастику, щоб довести свою тезу. І вона пов'язує все це разом у жанровому модерністському стилі. Розглянемо ці жанри по черзі.

Трагедія та історична фантастика

У творі можна побачити трагедію та історичну фантастику в історії Вулф про сестру Шекспіра. Вірджинія Вулф використовує реальну особу з історії (Вільяма Шекспіра), щоб сплести вигадану історію. І Джудіт Шекспір

зрештою покінчила з собою, так і не встигнувши використати свій значний літературний дар.

Філософські аргументи

Коли Мері розповідає нам усе про те, як працює розум письменника — разом із звивистою рікою, вона переходить прямо до філософської літератури.

Притча

За допомогою притч, Вірджинія Вулф дає зрозуміти, що позбавлення жінок можливостей, грошей і власного простору унеможлиблюють для них письменство, що є величезною втратою для всіх [11].

Висновки до першого розділу

Отже, Вірджинія Вулф мала неймовірний талант і чудову репутацію серед літераторів, незважаючи на достатньо тернистий шлях. Її роботи не обмежувалися художніми творами, вона також писала рецензії і статті. Праці Вірджинії Вулф відіграють величезну роль в історії жіночої емансипації. Головною працею Вірджинії Вулф на тему феміністичної концепції є есе «Власний простір». Незважаючи на значне покращення у житті жінок тогочасної Англії, та їхню можливість голосувати на виборах, Вірджинія Вулф хотіла показати людям, що статеві нерівності досі існують, і таким чином змінити життя жінок на краще.

Поетика – одна з найважливіших складових при аналізі твору, оскільки без визначення поетики твір не можна вважати проаналізованим. Поетика є галуззю, що досліджує систему написання творів, жанри, стилі, напрями і течії.

Говорячи про жанрові особливості твору «Власний простір», можна сказати, що це есе, яке містить в собі сукупність жанрів у модерністському стилі. У творі простежуються елементи трагедії, історичної фантастики, філософії та інші.

РОЗДІЛ 2

2.1 Виявити художні засоби сфери приватного

Вірджинія Вульф прекрасно розкрила тему жінки в тогочасній літературі і важливості власного простору для кар'єри письменниці, і в цьому їй допомогли різноманітні художні засоби. Не дивлячись на те, що «Власний простір» - це есе, засноване на лекціях, у володінні Вірджинії Вульф епітетами і порівняннями простежується справжній письменницький талант. Її дар оповідача робить з нудних описів такі, які хочеться перечитати не один раз, а відомі всім нам історичні постаті, такі як Вільям Шекспір, Джейн Остін та інші, ніби постають перед нами у якості героїв її роману. Так чи інакше, більшість ключових думок було сказано поміж рядків і надійно сховано за допомогою художніх засобів.

Епітети

Епітети чи не найкращий художній засіб для розповіді про тогочасних жінок, адже вони сприймалися лише як чоловіча прикраса. Писали про жінок тоді ніхто інший як чоловіки. «Чи відомо вам, що ви можливо є найбільш обговорюваною твариною у всесвіті?» - цікавилася у творі Вірджинія Вульф [1, 26с.]. Чоловікам подобалося писати про жінок, тому що в своїх творах вони мали владу над жінками, могли описати їх будь-яким словом, яке прийде в голову.

Цікаво те, що жіночий власний простір очима чоловіків і жінок суттєво відрізнявся. Чоловіки сприймали це як місце, в якому жінка могла б сховатися і не намагатися зайти на їхню територію і в їхні справи. Саме тому, можна сказати, що жінка в літературі була *бита* і *замкнена* в кімнаті. Так чи інакше, просто наявності кімнати було замало, щоб стати хорошою письменницею. Жінки мали докласти дуже багато зусиль, щоб не бути *битими* і *замкненими* в своїй кімнаті, а навпаки перетворити «клітку» на місце сили і творчості. Для того, щоб досягти успіху в письменстві, жінці потрібно було піти на ризик, викрити власне ім'я, зіткнутися з висміюванням, неповагою і критикою. Але

наявність власної кімнати хоча б давала можливість цього. Так само як і матеріальна незалежність від чоловіка: *«Тітчина спадщина прояснила небо наді мною й замінила велику та імпозантну постать джентельмена, якому я мала на заклик Мільтона, вічно поклонятися, чистим небокраєм»*[1, 38с.].

Отже, власна кімната жінки, очима чоловіка – це клітка. В той час як для жінок власна кімната в першу чергу асоціюється з епітетами *тиха* і *затишна*. Сутність власної кімнати полягає не просто в пустому приміщенні зі столом і друкарською машинкою, власна кімната має бути *тиха* і *затишна*. Це має бути місце, куди не зможе раптом забігти родич і відволікти, місце, де жінка зможе вільно розкласти на видні місця свої рукописи і не боятися, що їх побачать і засміють.

Порівняння

Протягом усього твору Вірджинія Вулф вдається до різноманітних порівнянь з метою довести важливість власного простору для письменниць. Таким чином вона порівнює про що зазвичай пишуть чоловіки і жінки, яким жанрам надають перевагу при написанні і чому. Придумує історію про сестру Шекспіра і порівнює їхні шляхи з однаковим талантом, але різною статтю. Те саме стосується й освіти, містер Оскар Браунінг, колись поважний викладач в Оксфорді казав: «Найкраща жінка інтелектуально нижча за найгіршого чоловіка». Вірджинія Вулф вказує на те, що навряд чи при цьому він враховував різницю в умовах навчання і життя у чоловічої та жіночої статі, знову ж таки, заохочуючи порівняти життя чоловіків і жінок та дійти до певного висновку [1, 51с.]. Цікавим є те, що Вірджинія Вулф на власному досвіді знала про нерівність в системі освіти, адже поки її брати отримували освіту в престижному Кеймбріджі, поки їй доводилося навчатися вдома.

Іронія

Іронія також зіграє важливу роль у творі «Власний простір». Особливо це помітно під кінець, коли Вірджинія Вулф підводить нас до висновку, що найкращий письменник має бути андрогінним, адже тільки тоді він зможе

писати без гніву, гіркоти і обурення. *«В кожному з нас живуть дві сили – чоловіча і жіноча. І в чоловічому мозку чоловік переважає жінку, а в жіночому – жінка переважає чоловіка. Нормальний стан буття досягається, коли вони гармонійно живуть разом у духовному співробітництві»* [1, 99с.]. Досить іронічно звучить така думка після цілого есе на тему статевої нерівності.

Метафори

Поняття «власна кімната» вжито у творі метафорично, що стає зрозуміло лише під кінець. Власна кімната – це не просто приміщення для творчості, це квиток у краще незалежне від чоловіків життя. Саме такий квиток отримала Вірджинія Вулф у спадок від своєї тітки і саме такий квиток бажає отримати кожній жінці. Адже якщо ти маєш фінансову незалежність від чоловіків, ти можеш робити що хочеш і висловлювати власну думку без страху залишитися без нічого. *«Нащо мені ненавидіти якогось там чоловіка – він не може заподіяти мені шкоди. Нащо мені лестити якомусь там чоловікові – мені від нього нічого не треба»* – як тільки жінка може сказати такі слова, все змінюється на її користь і тепер вже чоловіки відчують від жінки загрозу і намагаються всіма силами отримати владу над жінкою знову, знецінити її досягнення і довести, що навіть якщо вона незалежна, це не значить що світ для неї відкриється, адже світ створений чоловіками і для чоловіків [1, 37с.].

Символи

Їжа у творі власний простір має дуже важливу роль і виступає у якості символу. *«Це начебто така письменницька домовленість – не згадувати про суп, лосося й каченят, наче суп, лосось і каченя не мали жодного значення»* [1, 12с.]. Вірджинія Вулф з розділу в розділ нехтувала цією домовленістю і постійно описувала власні трапези, і на мою думку, це було не просто так. Важливість їжі полягає саме в різниці між двома описами їжі. Перший опис стосується прийому їжі Вірджинії Вулф в Оксбриджі. *«Подали безліч усіляких куріпок з усім їхнім кортежем із соусів і салатів, гострих і солодких, у суворій послідовності. Відтак настала черга шматочків картоплі, тонких, як*

монети, але твердих, прикрашених зеленню у вигляді квіток. І тільки після того, коли була подана печеня з гарнірами і приправами, педель поставив перед нами сповитий у серветки десерт, покритий цукровими хвилями» [1, 12с.]. Це звичне для Оксбриджу харчування, де як ми знаємо, панував патріархат. Наступний опис стосується прийому їжі Вірджинії Вулф у жіночому коледжі у Фернемі. «Був суп, прозорий суп. Ніщо не могло розворушити фантазію. Потім подали яловичину із зеленню і картоплею – домашня Трійця, що асоціювалася із огузками великої рогатої худоби на брудному ринку. Потім подавали бісквіти й сир, і щедро пустили по колу глека з водою, бо бісквіти сухі самі по собі, а це були справжні бісквіти» [1, 18с.]. «Дехто не може розважливо думати, любити, спати без доброї вечері» - роздумує після вечері Вірджинія Вулф. А ця вечеря була така жахлива, що вона навіть через багато розділів згадує її. То якщо людина навіть думати не може без хорошої вечері, а ті жінки так жахливо харчувалися, то яким чином вони могли стати хорошими письменницями? Чому чоловіки продовжували порівнювати себе з жінками, хоча здавалося б їхні умови життя були як небо та земля?

Також не можу не згадати опис чорнослива, який так мене вразив: «Подали чорнослив і заварний крем. І якщо хтось нарікає, що чорнослив, навіть із заварним кремом, - жахливий овоч (зовсім не плід), волокнистий, як серце, і висушений, як жили скнари, що відмовляв собі у вині й теплі впродовж вісімдесяти років і не жертвував бідним, він має уявити, що є люди, які радіють навіть чорносливу» [1, 18с.]. Так цікаво описати чорнослив могла лише людина з неймовірним письменницьким талантом. Те саме можна сказати і про всі описи Вірджинії Вулф. Неможливо не помітити і не зрозуміти те, що вона хоче донести до людей, адже вона пише так цікаво, що в жодному разі не хочеться пропустити ніяку деталь, через що вчитуєшся в кожне слово.

2.2 Сформулювати особливості феміністичної концепції власного простору у творі Вірджинії Вулф «Власний простір»

Раніше, коли люди чули поєднання слів «жінка» і «література», першою асоціацією було читання у якості хобі або участь у творі в якості героїв, але точно не письменство. В есе «Власний простір» Вірджинія Вулф намагається докопатися до істини, зрозуміти чому було саме так і який зв'язок це має з власною кімнатою.

Вірджинія Вулф не намагається нав'язати читачу свою думку: *«Все, що я можу зробити – це запропонувати вам думку про одну зовсім просту річ: жінка мусить мати гроші і власну кімнату, якщо вона хоче щось написати»* [1, бс.].

Вона в жодному разі не стверджує, що саме її думка правильна і не може бути інакше. Вулф дуже обережно підводить читача до висновку, пускаючи його до власних роздумів. *«Коли тема надзвичайно суперечлива – особливо, якщо йдеться про статтю, - навряд чи вдасться сказати правду»* [1, бс.]. Не дивлячись на те, що в часи написання твору у жінок було певне покращення в правах, всі суперечки про статтю все що викликали гостре обурення і негативні емоції, саме тому Вірджинія Вулф не намагається щось довести, а просто показує як дійшла до тої і іншої думки. Це викликає у мене питання, якби цей твір писався зараз у 2023 році, чи були б це просто роздуми жінки, як у Вірджинії Вулф, чи це було б повномасштабним дослідженням.

Мене обурило ситуація, коли Вірджинія Вулф викликала у студента жах, ступивши до нього на бігову доріжку. Адже це доводить, що справжнє становище жінки в суспільстві так і не змінилося, а стосунки з чоловіками і зовсім погіршилися. У тому що чоловіки вкладали гроші не було місця для жінок. Вони робили це виключно для себе і під себе. Якщо чоловіки і хотіли для жінки власний простір, то лише щоб вона там сиділа і не висовувалася, наче в клітці. А через те, що жінки почали намагатися вирватися з цієї клітки, змінилося все. Більше не писали таких романтичних поем про кохання як

Альфред Теннісон раніше, навіть змінилася інтонація під час світських розмов.

«Написання геніального твору – це майже завжди надзвичайно тяжкий подвиг» [1, 49с.]. Власний простір потрібний, тому що перша дія при творінні чогось – це пошук комфортного і затишного місця для сховища. Саме тому раніше жінки не могли творити. Навіть якби геніальний Шекспір мав сестру-близнючку з таким самим розумом і талантом як у нього, вона не стала б відомою своїми творами. Її шлях суттєво би відрізнявся лише через єдину відмінність – стать.

Чоловікові для творіння достатньо було мати дрібку таланту і вільний час. В той час як навіть дуже обдарована жінка мала докласти стільки зусиль, щоб бути хоча б на рівні з найгіршими письменниками чоловічої статі, що врешті-решт, це призвело б до серйозної втрати здоров'я. *«Жінка, яка народилася поетично обдарованою в шістнадцятому сторіччі, була нещасною, оскільки перебувала в стані постійної боротьби з самою собою»* [1, 48с.].

Також виникає питання: якщо поважна бібліотека свого часу була проклята жінкою, то чи є сенс власної кімнати заради письменництва, якщо вхід в бібліотеку для жінки закритий?

До того ж, жіночі твори могли бути провальними, адже їм доводилося писати про те, що вони не бачили власними очима, тому що двері для них всюди були закриті. Навіть наявність власної кімнати не могла відкрити для жінки світ, але це був величезний крок у цьому напрямку.

Перікл казав, що популярність жінки огидна. Анонімність у них в крові. Бажання приховуватися все ще панує над ними [1, 48с.]. Ця думка мене обурює, адже саме через таких чоловіків як він, жінки не могли писати. Таким чином, вони не просто вплинули на місце жінки в суспільстві, а й свідомо гралися цим, принижуючи жінок навіть за те, що вони не маючи іншого вибору лишалися анонімними, з метою збільшити свою значущість і принизити жінок

ще більше, вказати їм на їх місце. *«Світ не казав їм: пишіть собі, мені це байдуже. Світ казав регочучи: писати? Яка користь від вашої писанини?»*[1, 50с.]. Отже, мова йдеться не про відсутність підтримки, це були відкрите висміювання навіть за спроби, настільки нижчими за себе чоловіки вважали жінок. *«Навіть у дев'ятнадцятому сторіччі жінку не заохочували до мистецької діяльності. Навпаки, вона отримувала зневагу, ляпаси, повчання й вигнання»*[1, 50с.]. Дійсно дивно, звідки у жінок було бажання переховуватися, чи не так?

«Всі ці сторіччя жінки служили збільшувальним склом, яке здатне магічно збільшити чоловіка удвічі усупереч його природним розмірам» [1, 34с.]. Саме тому чоловіки так сильно чинили супротив жіночій емансипації, принижували їх, намагалися відкинути подалі від всього, в чому вони були хороші і так любили. Вони просто відчували загрозу від жінок і розуміли, що тепер вони не будуть такими великими і могутніми як раніше. Саме тому *«історія чоловічого опору емансипації жінок навіть цікавіша за саму історію тієї емансипації»*[1, 53с.].

Власний простір, або відсутність такого, також впливав на жанр написання. Згідно з думкою Вірджинії Вулф, жінки писали прозові твори, адже їх написання не потребує такої концентрації як поезія або драматургічні твори.

Джейн Остін не мала власного простору і писала свої роботи у спільній вітальні, але вона була радше виключенням із правил. Її унікальність можна сміливо порівняти з геніальністю Шекспіра. Адже вони обидва писали без ненависті, гіркоти і протесту. З цього витікає висновок, що ймовірно найкращі письменники андрогінні. Коли вони пишуть, то абстрагуються від всього світу. В моменти написання існує лише творець і його творіння. Саме тому Шекспір і писав ідеальні твори. Тому що він був зосереджений лише на них, а не на висказуваннях в жіночий бік і спробах щось довести. Він просто творив мистецтво. В той час як жінки не могли творити, бо були зайняті захистом, а

не нападом. Але Джейн Остін є прикладом того, що як тільки жінка очищувала свою свідомість, її роботи ставали гідними Шекспіра.

Це так само є причиною, чому більшість чоловіків письменників не написали таких геніальних творів, як Шекспір у свій час. Їхні твори *«були написані в червоному світлі емоції, а не в білому світлі правди»*[1, 32с.]. І можливо саме тому чоловіки так багато писали про жінок? Вважається, що чоловіки за своєю природою не емоційні і врівноважені, але кількість книжок про жінок і манера написання говорить про інше. Можливо через заздрість або неприйняття жіночої вартості. Навіть коли жінки доводять свою гідність, чоловіки намагаються перевести це у висміювання.

А також не просто так, навіть в двадцять першому столітті люди продовжують порівнювати роботи Джейн Остін та Шарлотти Бронте. *«Роман викликає в нас найрізноманітніші суперечливі й антагоністичні емоції. Саме тому так складно досягти якоїсь згоди в оцінках романів»* [1, 68с.]. З точки зору читача, ми обираємо той роман, який нам ближчий до душі, який викликає в нас емоції, в головному герої якого ми впізнаємо самих себе. Але з точки зору літературного критика, у *«Джейн Ейр»* Шарлотти Бронте можна простежити прояви злості і обурення Шарлотти в недоречних для цього місцях. Якщо не звільнити свідомість, автор може зовсім змінити хід подій у творі через емоції або збити з пантелику читачів своїми дивними і нелогічними роздумами. Саме така доля і спіткала роботи Шарлотти Бронте. Навіть маючи великий талант до письма, у неї не вийшло абстрагуватися від проблем, нерівності і писати від душі, а не від жінки всередині себе. Натомість Джейн Остін дуже вправно це робила у своїх творах. *«Таким чином, маючи менший хист до письма, ніж Шарлотта Бронте, Джейн Остін безкінечно більше сказала»* [1, 71с.].

Висновки до другого розділу

Підсумовуючи, можна сказати, що Вірджинія Вулф у своєму есе дуже уміло і легко направляла читачів за своєю думкою, підводячи до логічної

кінцівки. Вірджинія Вулф в жодному разі не нав'язувала свою думку і не стверджувала, що точно правильно, а що ні. Адже незважаючи на значні покращення у житті жінок, суспільство продовжувало бути патріархальним, жінкам все ще доводилося боротися за власні права. Саме через це, вона висловлювала свою думку дуже обережно, приховуючи більшість феміністичних думок поміж рядків, за допомогою художніх засобів. Таких як епітети, порівняння, іронія, метафори і символи.

ВИСНОВКИ

Сутність вищевикладеного зводиться до логічного підсумку.

Життя Вірджинії Вулф було не легким. З самого дитинства вона була хворобливою дитиною і протягом життя страждала від хвороб, як фізичних так і духовних. Їй пощастило мати рідних братів і сестру, які підтримали її після смерті батька і допомогли почати спілкуватися з людьми із літературного світу, що і стало поштовхом до початку творчості Вірджинії Вулф.

Вірджинія Вулф не просто так цікавилася темою фемінізму. Вона на своєму досвіді знала як це, коли твої брати навчаються у престижних університетах, а ти навчаєшся вдома, тільки тому що жінка. Вона хотіла боротися з цією нерівністю і несправедливістю. Вона мріяла, щоб жінки могли мати романтичні стосунки з іншими жінками і навіть писати про це в своїх літературних творах. Вона мріяла, щоб жінки були незалежні від чоловіків і були вільні робити все, що їм заманеться. Саме тому, Вірджинія Вулф написала есе «Власний простір». Її метою було обережно вказати на те, що незважаючи на можливість голосувати на виборах, життя жінок все ще суттєво відрізнялося від життя чоловіків у всьому. В освіті, можливостях, і навіть їжі. Та провідною думкою есе є те, наскільки сильно відрізняються можливості для письменництва у чоловіків і жінок. Якщо жінка хотіла бути письменницею і мати в цьому успіх, вона повинна була мати свій власний простір. Не просто закриту від усього світу пильну комірчину, яка насправді була «золотою кліткою», а справжній власний простір жінки, в якому вона буде хазяйкою і буде вільна робити і писати чого душа бажає. Писати не так, як писала Шарлотта Бронте з ненавистю до чоловіків і злістю через несправедливість у своїх творах. А писати так, як писали Джейн Остін і Вільям Шекспір, абстрагуючись від всього світу і навіть своєї статі. Адже як би іронічно це не звучало серед всіх цих непорозумінь, ненависті і боротьби між чоловіками і

жінками, згідно з думкою Вірджинії Вулф, хороший письменник – андрогінний письменник.

Оскільки поетика є такою важливою при аналізі твору, у даній науковій роботі вона також була проаналізована. «Власний простір» має цікаві жанрові особливості. В першу чергу це есе, але в цьому есе присутні елементи трагедії, філософії та інші, що робить книгу «Власний простір» не просто змістовною, а й захоплюючою і зворушливою.

RESUME

The essence of the above comes down to a logical conclusion.

Virginia Woolf's life was not easy. From childhood, she was a sickly child and throughout her life suffered from both physical and mental illnesses. She was fortunate to have close siblings who supported her after her father's death and helped her to begin to interact with people from the literary world, which became a catalyst for Virginia Woolf's creative career.

Virginia Woolf was interested in feminism for a reason. She knew firsthand what it was like when your brothers attended prestigious universities, and you studied at home just because you were a woman. She wanted to fight this inequality and injustice. She dreamed that women could have romantic relationships with other women and even write about it in their literary works. She dreamed that women could be independent of men and free to do whatever they wanted. That's why Virginia Woolf wrote the essay "A Room of One's Own." Her goal was to carefully point out that despite the right to vote, women's lives still significantly differed from men's in everything, including education, opportunities, and even food. However, the main idea of the essay is how different the opportunities for writing are for men and women. If a woman wanted to be a successful writer, she had to have her own room. Not just a room with a vigilant door, which was actually a "golden cage," but a real woman's own space in which she would be the mistress and free to do and write whatever she wanted. Not to write as Charlotte Bronte wrote with hatred for men and anger about injustice in her works. But to write as Jane Austen and William Shakespeare wrote, abstracting themselves from the whole world and even their gender. Because, no matter how ironic it may sound amid all these misunderstandings, hatred, and struggle between men and women, according to Virginia Woolf's opinion, a good writer is an androgynous person.

Since poetics is such an important aspect when analyzing a work, it was also analyzed in this scientific study. "A Room of One's Own" has interesting genre characteristics. First of all, it is an essay, but this essay contains elements of tragedy,

philosophy, and others, which makes the book "Own Space" not only informative but also fascinating and touching.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вулф В. Власний простір / пер. з англ. Я. Чердаклі. Київ : Вид. дім "Альтернативи", 1999. 112 с.
2. Вульф Вірджинія: Біографія на УкрЛібі. Бібліотека української літератури УкрЛіб. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=7969>
3. Залєток Н. В. ЖІНКИ В СУСПІЛЬНОМУ І ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ (ОСТАННЯ ТРЕТИНА ХІХ СТ. – 1939 Р.): дис. ... канд.: 07.00.02. КИЇВ, 2016. 298 с.
4. Ми, аутсайдерки: Вірджинія Вулф і фемінізм у глобальній перспективі « Korydor | журнал про сучасну культуру. Korydor | журнал про сучасну культуру. URL: <http://www.korydor.in.ua/ua/stories/mi-autsajderky-virdzhiniya-vulf-i-feminizm-u-globalnij-perspektyvi.html>
5. ПОЕТИКА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ. Pidru4niki. URL: https://pidru4niki.com/10611207/literatura/poetika_hudozhnogo_tvoru
6. Помазан І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад., [каф. українознав.]. – Х. : Вид-во НУА, 2016. – 264 с.
7. Реферат на тему "Життя і творчість Вірджинії Вульф". Бібліотека української літератури УкрЛіб. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/referats-zl/printit.php?tid=8001>.
8. Чого боялася Вірджинія Вулф? Ікона фемінізму, яка програла битву з душевною хворобою - BBC News Україна. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-56554184>

9. Dr Octavia Cox. Virginia Woolf A Room of One's Own ANALYSIS– Virginia Woolf's Writing Style– 20th Century Literature, 2020. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pHSlqSZdIx0>

10. DSpace at West Ukrainian National University: Головна сторінка.

URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35030/1/437.pdf>

11. Shmoop. Homework Help & Study Guides For Students | Shmoop. URL: <https://www.shmoop.com/study-guides/literature/room-of-ones-own/analysis/genre>